

Л. Горин,
студентка,
О. Бешлей,

кандидат філол. наук, асистент

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

СУЧАСНІ ТИПИ МЕДІАЗАСОБІВ У КОНТЕКСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Новочасна візія системи освіти передбачає широке використання новітніх мультимедійних технологій у процесі навчання. До них належать не лише новостворені технічні засоби, але й нові форми й методи викладання. Завдання кожного вчителя полягає в тому, щоб створити всі необхідні умови задля продуктивного навчання школярів. Педагог повинен обрати таку методику, яка б дала можливість кожному учневі проявляти свою активність та творчість.

Термін «*медіа*» ототожнюється з терміном «мас-медіа», які трактуються як «засоби масової інформації» (радіо, телебачення, преса, кіно тощо). Проте в науковій літературі зустрічається низка синонімічних слів для цього поняття, а саме: «медіа-засіб», «засіб мас-медіа», «засіб медіа-освіти», «засіб масової комунікації», «засіб масової інформації», «засіб медіадидактики», «медіатехнологія», «масовокомунікаційний засіб» [1: 144].

Як зазначає філологиня Л. В. Петрик, медіазасоби – це предмети, обладнання і матеріали, які передають певну інформацію через слова, зображення та звуки, а також дозволяють виконувати певні дії інтелектуального та мануального характеру [1: 144].

Науковець О. Федоров дає таке визначення вищезгаданому поняттю: «медіа, або ж засоби (масової) комунікації – це технічні засоби створення, запису, копіювання, тиражування, збереження, сприйняття інформації та обміну її між суб'єктом (автором медіатексту) й об'єктом (масовою аудиторією) [2: 64].

Існують різні класифікації медіазасобів. Л. В. Петрик виділяє традиційні ЗМІ (преса, радіо, телебачення, кіно, відео, фотографії) та новітні (комп'ютер, Інтернет, мобільна телефонія) [1: 145].

Професор В. Мантуленко у своєму науковому дослідженні класифікує медіа як засіб навчання наступним чином: медіа як *інструмент*, за допомогою якого традиційні заняття набувають нової форми (підготовка повідомлень, доповідей, презентацій тощо), медіа як *помічник* в навчанні (робота з електронними словниками, енциклопедіями, інтернет-порталами) та медіа як *засіб комунікації* (електронні листи, відеоконференції) [3: 21]. Такий поділ дозволяє вчителю зрозуміти, як зробити використання мас-медіа на уроках ефективнішим.

Сучасні медіатехнології вважать напрочуд дієвим засобом навчання. Використання ЗМІ дозволяє вчителю урізноманітнювати виклад навчального матеріалу, зважаючи на індивідуальні особливості учнів, та шукати те, що найбільше мотивуватиме їх до навчання. Деякі діти швидше сприймають інформацію на слух, а деякі – візуально. Завдяки новим технічним засобам матеріал, який повинні засвоїти учні, можна подавати по-різному.

Зокрема, вивчення іноземних мов сьогодні здається неможливим без застосування новітніх медіатехнологій. ЗМІ слугують засобами наочності та демонстрації, перевірки чи повторення вивченого та самоконтролю, сприяють формуванню іншомовних лексичних, фонетичних та граматичних навичок, а також забезпечують учнів інформацією соціокультурного характеру [1: 146].

Л. В. Петрик детально розглядає кожну з цих позицій крізь призму актуалізації їх застосування на уроках іноземної мови.

Мас-медіа як засоби наочності та демонстрації. Учні швидше сприймають інформацію, коли поряд із нею наявні відповідні малюнки, ілюстрації, графіки або коли вона подається у формі відео. Цей метод є пріоритетними у процесі вивченні іноземної мови дітьми різного шкільного віку.

До прикладу, граматичний матеріал краще засвоюється, коли вчитель крім власних усних пояснень ще й пропонує учням ознайомитися з таблицями, які ілюструють ті чи інші граматичні конструкції. А у процесі вивчення іншомовної лексики перегляд відео, знятих носіями мови, є просто необхідним, адже розвиває у школярів навички авдіювання та покращує вимову.

Медіа як засіб формування іншомовної мовленнєвої компетенції (розвиток навичок читання, письма, говоріння й авдіювання). Інноваційні засоби є тим інструментом навчання, яким учні можуть користуватися як в школі, так і вдома. Існує величезна кількість навчальних ігор, презентацій, відеоуроків, тестових завдань та інтернет-ресурсів, які вчитель може запропонувати своїм учням. Великою популярністю користуються різного виду подкасти, позаяк здатні поліпшити фонематичний слух, вимову звуків, слів та інтонацію.

Медіа як засіб забезпечення учнів інформацією соціокультурного та мовного характеру. Традиційні та новітні засоби масової інформації надають доступ до автентичних матеріалів. Ці матеріали містять типові ситуації спілкування в країні, мова якої вивчається. Оригінальні медіатексти сприяють формуванню культурологічних знань, тобто знайомлять учнів зі звичаями, традиціями та побутом іншого народу. Школярі вчать ся толерантно ставитися до культурних особливостей різних націй, а також розширюють свій кругозір.

Медіатехнології як засіб перевірки чи повторення вивченого та самоконтролю. Моніторинг успішності школярів потребує особливої уваги. Інноваційні медіазасоби дають вчителю можливість ефективно перевірити рівень знань учнів шляхом застосування онлайн-тестів.

Для прикладу хочемо запропонувати безкоштовний онлайн-сервер **Quizlet**, використання якого дозволяє розвивати всі види мовленнєвої діяльності. Тут учні можуть працювати в різних режимах: *cards* – режим перегляду карток із функцією прослуховування слова чи фрази; режим *speller* дозволяє тренувати написання вивченої лексики; за допомогою секції *learn* учні тренують пам'ять – згадують вивчені слова та їх переклад, а обравши в меню *test* мають змогу перевірити свої знання та за потреби пройти котрийсь із етапів ще раз.

Завдяки привабливому та зручному інтерфейсові, різноманіттю завдань та можливості миттєво перевірити свої відповіді Quizlet користується великою популярністю як серед учнів, так і серед вчителів. Чи не найбільшою перевагою

онлайн-сервера є також змога використовувати його не лише на уроках, а й вдома.

Ми зауважили, що учням середньої школи, тобто 9-11 класів, особливо цікаво працювати в командах. Спільне виконання завдань не лише сприяє швидшому запам'ятовуванню навчального матеріалу, а й згуртовує школярів.

Існує безліч інших медіатехнологій, які доцільно використовувати на уроках англійської. Хочемо запропонувати кілька з них.

Безкоштовна платформа **Kahoot!** дозволяє вчителю створювати інтерактивні навчальні ігри: вікторини, обговорення, опитування, тести. Цей онлайн-сервіс використовують для того, щоб активізувати учнів на початку уроку або після одноманітного опрацювання граматики, для повторення та перевірки вивченого в ігровій формі.

У завдання можна вставити світлини чи відеофрагменти, на виконання конкретної вправи вчитель має змогу встановити часовий ліміт. Ще однією перевагою Kahoot! та схожих до цієї платформ є можливість виконувати завдання на будь-якому пристрої, що має доступ до інтернету: смартфон, комп'ютер, планшет.

Brainscape – електронна платформа, яка передбачає навчання за допомогою флеш-карток. Використання Brainscape на уроках англійської мови корисне для тренування лексичного матеріалу, а саме повторення термінів, слів та виразів. Платформа містить функцію, яка дозволяє учню, поглянувши на картку, оцінити за п'ятибальною шкалою рівень її складності. Це визначає, як часто система повторюватиме картку під час наступного проходження завдання.

Популярний онлайн-сервіс **Studyblue**, як і Brainscape, дозволяє створювати нотатки та флеш-картки, дає можливість навчатися самостійно чи в групі.

Ми помітили, що часте використання електронних платформ на початку уроку задля повторення попередньо вивченого матеріалу, є ефективним засобом навчання, дає швидкий результат і робить заняття з іноземної мови цікавішими.

На веб-сайті **LearnEnglish**, створеному Британською Радою (British Council), вчитель може знайти безліч автентичних статей на різноманітні теми. До кожної з них пропонують низку завдань на тренування пам'яті, комунікативних та мовленнєвих навичок учнів, зокрема вправи на розуміння прочитаного (choose true or false, fill in the gaps, correct the mistakes), формування та висловлювання своєї думки (answer the questions) та участь у спільних дискусіях (discuss the problem with your classmates).

На теренах інтернету є безліч аудіо- та відеоматеріалів, завдяки яким учні вчаться сприймати іноземну мову на слух, тренувати вимову слів та звуків і розпізнавати різні діалекти. Серед них **TED**, **engVid**, **Loyal Books**, різноманітні **YouTube-канали** та інші.

Відомий американський учений Девід Крістал у своїй публікації «Language and the Internet» наголошує на доцільності використання саме цього медіазасобу в процесі вивчення іноземних мов. Він стверджує, що лінгвістична природа комунікації в режимі онлайн вкрай необхідна для вдосконалення мовних навичок, зокрема письма. Мережа Інтернет дозволяє легко знайти аудиторію для письмового спілкування, яке мотивує учнів вивчати живу мову [4: 12-18].

Завдяки інтернету школярі також мають змогу брати участь в онлайн-тестуваннях, конкурсах, олімпіадах, листуватися через електронну пошту з однолітками з інших країн, проводити спільні телекомунікаційні проекти, спілкуватися в чатах чи за допомогою відеоконференцій, читати книги мовою оригіналу та переглядати навчальні відеофільми.

До інших не менш популярних зараз мультимедійних ресурсів належать прикладні програми (застосунки), мобільні додатки, електронні засоби навчання (відеокурси, презентації, таблиці, електронні бібліотеки, тестові завдання), електронні словники тощо.

Отже, можна зробити висновок, що зараз, в часі інтенсивного технологічного розвитку, використання різноманітних медіазасобів в навчальному процесі, зокрема у вивченні іноземних мов, є не лише актуальним, а й необхідним, адже сприяє ефективному та швидшому засвоєнню навчального матеріалу учнями, слугує засобом мотивації школярів і заохочує їх до самостійного вивчення мови вдома.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Петрик Л. В. Класифікація медіа-засобів у науково-педагогічній літературі. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Київ, 2015. – 143–150 с.
2. Федоров А. В. Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности – Москва, 2014. – 64 с.
3. Мантуленко В. В. Особенности использования электронных медиа в учебно-воспитательном процессе общеобразовательной школы – Самара, 2007. – 21 с.
4. David Crystal. Language and the Internet. – Cambridge: Cambridge University Press, 2004. – 12–18 с.